

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
Kloknerova 26, pošt. příhr. 69, 148 01 PRAHA 4

Č. j. MV-24824-2/PO-IZS-2011

Praha 9. března 2011

Počet listů: 1

Přílohy: 1/7

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
Česká hasičská jednota
Moravská hasičská jednota
Asociace velitelů HZS podniků
Český svaz požárního sportu

Výklad pravidel požárního sportu

Dne 16. února 2011 se ve Školním a výcvikovém zařízení HZS ČR, středisku Brno, uskutečnilo jednání sekce požárního sportu komise tělesné přípravy a sportu při MV-GŘ HZS ČR (dále jen „sekce požárního sportu“). Obsahem jednání bylo sjednocení výkladu a aplikace některých pravidel požárního sportu na základě námětů a praktických zkušeností ze soutěží v požárním sportu.

V příloze tohoto dopisu zasíláme závazný výklad vybraných pasáží některých pravidel požárního sportu, zpracovaný sekcí požárního sportu.

plk. Ing. František Zadina
náměstek generálního ředitele HZS ČR

Vyřizuje: Ing. Jiří Rosenkranz
tel. č.: 950 819 803
e-mail: jiri.rosenkranz@grh.izscr.cz

Výklad vybraných ustanovení pravidel požárního sportu na základě předložených námětů

Námět: Pakliže rozhodčí svou chybou nebo úmyslně dá mému soupeři neoprávněnou výhodu, např. nereflektuje přestupek proti pravidlům, který by vedl k neplatnému pokusu mého soupeře při požárním útoku - mám právo proti této neoprávněné výhodě, kdy tedy došlo k poškození mého družstva, podat protest?

Pravidlo 12 Protesty a odvolání

- odst. 2) Protesty lze podávat pouze proti poškození a hodnocení vlastního soutěžícího, proti účasti jiného soutěžícího v soutěži a proti výsledkům soutěže.

Výklad pravidla

Protest proti výsledkům soutěže zahrnuje i protest proti pochybení rozhodčího, např. nesprávné hodnocení jiného družstva.

Námět: Uznání rekordu více jednotlivcům, nebo družstvům, pokud ho dosáhnou v jednom závodě.

Pravidlo 13 Národní rekordy

- odst. 1) Národní rekordy v požárním sportu jsou nejlepší výkony dosažené v jednotlivých disciplínách občany České republiky. Jsou vedeny samostatně pro muže a ženy.

Výklad pravidla

Držitelem národního rekordu je pouze jednatel (družstvo, štafeta), který ho dosáhne jako první. Spoludržitelů národního rekordu může být více, jen pokud rekordu dosáhnou současně v jednom rozběhu. Další mohou rekord pouze vyrovnat.

Námět: Přeměřením délky řemínku např. při vážení a měření proudnice před pokusem či po pokusu tuto vzdálenost nezjistím, protože závodník má na opasku zpravidla ještě nějakou karabinku, či jiný úchyt, což tuto vzdálenost od těla zvětšuje. Jak na to? Je to věcí startéra, jeho pomocníka, či závodčího, nebo rozhodčího v cíli?

Pravidlo 47 Popis překážek a nářadí

- odst. 7) písm. c) 1 ks proudnice (štafetový kolík), min. délka 25 cm, hmotnost min. 0,50 kg, může být upravena pro nesení v zubech, případně uchycení na řemínku max. délky od těla 50 cm a připevněna k opasku,

Výklad pravidla

Celková délka úvazku včetně doplňků musí být taková, aby vzdálenost od těla opasku po proudnici byla max. 50 cm.

Námět: Musí mít závodník ponožky? Protože v atletice i na mistrovství světa v požárním sportu se ponožky do treter nepoužívají.

Pravidlo 50 Oděv, obuv a osobní výstroj

- **odst. 1)** Soutěžící nastupují ke všem disciplínám v pracovním stejnokroji PS II nebo ve sportovním oděvu, který sestává z dlouhých kalhot (zcela zakrytá stehna a lýtka) a blůzy nebo trička s dlouhým nebo krátkým rukávem, případně tomu odpovídající sportovní kombinéze. Oděv soutěžících musí být čistý a nošen tak, aby nevzbuzoval pohoršení. Musí být zhotoven z látky, která je neprůsvitná.

Výklad pravidla

Soutěžící nemusí mít ponožky. Pravidla to nepředepisují, jak vyplývá ze znění pravidla 50 (zcela zakrytá stehna a lýtka).

Námět: V pravidle 50, čl. 5 není stanoveno, že musí být používána jednotná přilba, pouze jednotný oděv. Tak např. při útoku nastoupí družstvo v rozdílných přilbách. Dochází k tomu zejména při nižších kolech soutěží, ale pravidla to musí řešit i zde.

Pravidlo 50 Oděv, obuv a osobní výstroj

- **odst. 5)** Při všech soutěžích v požárním sportu musí být používány pro ochranu hlavy přilby splňující podmínky uvedené v příloze č. 6.

- **odst. 2)** Při plnění kolektivních disciplín musí mít vždy celé družstvo jednotný oděv. To se netýká soutěžícího na 4. úseku štafety 4 x 100 m s překážkami, provádí-li se hašení. Obuv není součástí oděvu.

Výklad pravidla

Typové provedení přilby musí být jednotné, ale na barvě nezáleží.

Námět: K odst. 6 pravidla 50 – Při všech disciplínách požárního sportu se používá kožený opasek šíře min. 50 mm, s kovovou přezkou nebo jiný, bez karabin, používaný v požární ochraně k zásahům. Původně byla druhá část věty myšlena, tak, že se může použít zásahový opasek, jak je uvedeno a bez karabin. Toto ustanovení vede v dnešní době při „vyčůranosti“ závodníků a vedoucích družstev již k tomu, že používají opasek k PS II, protože tento stejnokroj je v některých případech používán k zásahům a slovíčko v čl. 6 „nebo jiný opasek“ rozměry opasku pro tuto část věty jaksí vylučují.

Pravidlo 50 Oděv, obuv a osobní výstroj

- **odst. 6)** Při všech disciplínách požárního sportu se používá kožený opasek šíře min. 50 mm, s kovovou přezkou nebo jiný, bez karabin, používaný v požární ochraně k zásahům.

Výklad pravidla

Za „jiný“ opasek se považuje „pracovní polohovací pás bez karabiny a systému pracovního polohování“, naopak textilní opasek s plastovou přezkou k PS II se nepřipouští.

Námět: Je všeobecně známo, že při přípravě náradí při běhu na 100 s překážkami pomáhá soutěžícímu další osoba, zejména ustavením rozdělovače. Děje se tak někdy i při přípravě hadic za bariérou. Do kdy bude rozhodčí tolerovat tuto pomoc? Soutěžící zakleknou do startovacích bloků, hadice spadne, další člen družstva mu ji rovná – dochází zde k dohadům do kdy ano, či ne. Od kdy se měří čas na provedení pokusu běh na 100 metrů s překážkami? Soutěžící má na přípravu a provedení pokusu 2 minuty. Od které chvíle? Možná od povelu startéra „Na místa!“ a „Připravte se!“, ale v tu chvíli již musí být soutěžící na startu.

Zatímco u požárního útoku je příprava základny jasně daná povelom rozhodčího, v této disciplíně nikoliv.

Pravidlo 51 Doba na přípravu a provedení disciplíny

- odst. 1) **Běh na 100 m s překážkami do 2 minut.**

Výklad pravidla

Soutěžící má na přípravu a provedení pokusu časový limit do dvou minut, který obecně zahrnuje i přípravu náradí na dráze. Limit začíná obecně běžet od odpískání platnosti předchozího pokusu. Rozhodující je, že po povelu pro soutěžící „Na místa!“ a „Připravte se!“ nikdo nesmí vstupovat do drah a ani manipulovat s náradím.

Námět: Rozpojení hadic po pokusu běh na 100 m s překážkami. Odpojení proudnice od hadice v cíli po provedení pokusu je ošetřeno v pravidlech. Po doběhnutí závodníka do cíle je však ještě kontrolováno napojení hadice na rozdělovač a spojení hadic mezi sebou. Dost často se zde však stává, zejména na vrcholných soutěžích, že zatímco rozhodčí kontroluje napojení hadice na rozdělovač, další člen družstva v rámci rychlého průběhu disciplíny, rozpojí hadice, aniž by bylo toto napojení rozhodčím zkontrolováno. Rozpojení hadic před pokynem rozhodčího v pravidlech řešeno není. Je samozřejmě na rozhodčím, aby si na svém postu udělal pořádek, ale co když se tak stane?

Pravidlo 52 Provedení disciplín

- odst. 1) Běh na 100 m s překážkami:

Soutěžící zaujme postavení na startu, po odstartování překoná překážku, uchopí hadice a rozvine je před, na nebo za kladinou, přeběhne kladinu, seskočí z kladiny za ohraničující čáru do vlastní dráhy, spojí hadice, jednou púlspojku je napojí na rozdělovač, připojí proudnici a proběhne cílem. Proudnici odpojí až na pokyn cílového rozhodčího. Ženy a dorostenky místo překážky překonají nízkou překážku. Rozmístění překážek a náradí je uvedeno na obr. č. 1.

Výklad pravidla

Dokud rozhodčí disciplíny neukončí pokus zvednutím praporku, nesmí nikdo zasahovat do náradí (např. rozpojení hadic členy družstva před kontrolou) ani vstupovat do dráhy.

Námět: Velká nejednotnost panuje v situaci, kdy se po převzetí základny rozhodčím k odstartování družstva, nebo po uplynutí pěti minut na přípravu v době, kdy jsou soutěžící již na startovní čáře, na základně pohne náradí a nesplňuje podmínky pravidla 52, čl. 4 – nesmí se dotýkat spojky, žádné náradí s výjimkou savic a příslušenství přetlakového ventilu nesmí přesahovat základnu a žádné náradí s výjimkou odváděcí hadice přetlakového ventilu se nesmí dotýkat země. Panuje zde několik názorů:

- pokus odstartovat, družstvo je již tak v nevýhodě,
- pokus nstartovat, protože družstvo nesplnilo výše uvedené podmínky pro přípravu základny v daném časovém limitu, i když základna připravená byla, nevyhovující stav nastal později,
- v rámci časového limitu dát soutěžícím možnost vrátit se i ze startovní čáry k úpravě základny,
- pokus nstartovat, protože základna je v rozporu s uvedeným pravidlem, i když ji rozhodčí schválil a nevyhovující stav nastal po jeho převzetí základny, i když časový limit 5 minut pro přípravu základny ještě nevypršel,

Naskýtá se zde prostě mnoho možností a je třeba tuto situaci řešit ve výkladu. Stalo se tak i na mistrovství republiky družstev HZS v roce 2000 v Brně družstvu MSK a bylo kolem toho hodně rušno.

Šroubování koše před ponořením do nádrže. Toto pravidlo bylo zavedeno proto, aby soutěžící nešroubovali koš pod vodou. Postupem času to však vykrytalizovalo tak, že jakmile spadne soutěžícímu koš před jeho našroubováním na přívodní vedení do vody, prohlašují rozhodčí velmi často tento pokus za neplatný. Jaký je rozdíl mezi pádem koše na zem a do vody? Soutěžící jej zvedne, vyloví z vody, našroubojuje a pokus stále běží. Ne však vždy a u všech rozhodčích. Proto doporučuji ve výkladu upřesnit.

Není jednotně postupováno v doplňování vody do nádrže.

Pravidlo 52 Provedení disciplín

- odst. 4) Požární útok:

Motorovou stříkačku a nářadí potřebné k provedení požárního útoku si družstvo připraví k základně a na motorovou stříkačku napojí přetlakový ventil. Od povelu rozhodčího „Na základnu!“ se měří doba stanovená na přípravu pokusu dle pravidla 51 odst. 4. V té době musí družstvo umístit na základnu motorovou stříkačku a nářadí potřebné k provedení požárního útoku. K zajištění nářadí proti pohybu nesmí být použito žádných podpěr nepatřících mezi nářadí pro požární útok. Půlspojky se nesmí dotýkat a ozuby nesmí být zasunuty v tělese půlspojky. Žádné nářadí s výjimkou savic a příslušenství přetlakového ventilu nesmí přesahovat základnu a žádné nářadí s výjimkou odváděcí hadice přetlakového ventilu se nesmí dotýkat země. Motorová stříkačka se nesmí v době přípravy startovat na základně. V okamžiku startu musí být v klidu. Po startu vyběhne družstvo od startovní čáry (všichni vždy od jedné), nastartuje motorovou stříkačku, provede sešroubování přívodního vedení (sací koš našroubojuje před ponořením do nádrže), dopravní vedení, útočné proudy a nastříká oba terče (nákras požárního útoku je na obr. č. 7). Voda v nádrži je v té době pořadatelem průběžně doplňována. Při stříkání do terčů nesmí žádný z členů družstva překročit čáru hranice stříkání, ani se této čáry dotýkat, a proudnice (včetně půlspojky hadice) se nesmí opírat o druhého člena družstva. Požární útok se považuje za skončený signalizací obou terčů nebo sepnutím časomíry po nastříkání obou terčů. Musí být proveden a ukončen do 2 minut po startu. Po ukončení pokusu mohou soutěžící přívodní vedení rozpojit až na pokyn rozhodčího.

Pro soutěže I. kola se připouští použití 4 ks savic 1,6 m dlouhých, průměr 110 mm se šroubením, spojených do dvou dílů. V tom případě oba konce savic mohou přesahovat základnu a dotýkat se země.

Start pokusu s motorovou stříkačkou v chodu se připouští až do II. kola soutěží, pokud to pořadatel uvede v propozicích soutěže. V tom případě nelze uznat národní rekord.

Výklad pravidla

Základna - pokud nastane technická závada, může rozhodčí vrátit družstvo k úpravě základny i po uplynutí stanoveného limitu pro přípravu základny. Pokud startér zavelí „Na místa!“ a „Připravte se!“ považuje se základna za připravenou a nelze připustit její úpravu. Pokud dojde k chybnému startu a přitom k narušení základny, lze nářadí na základně upravit. Opakovat start lze pouze jednou.

Před ponořením musí být koš nasazen (našroubován), pokud se koš v nádrži uvolní, lze ho v nádrži opětovně nasadit a našroubovat. V případě, že koš spadne do kádě před našroubováním, není to provinění proti pravidlům, koš se musí vyndat a nasadit (našroubovat) před ponořením.

Doplňování vody průběžně zajišťuje pořadatel, tj. zejména v průběhu pokusu na cca plnou nádrž.

Námět: jak postupovat v případě, kdy soutěžící ještě stříká mimo terč a druhý přešlápne čáru, nebo se jí dotkne? Jsou to slovíčka, ale pravidlo je pravidlo. Týká se pravidla 52, odst. 4 a pravidla 56 odst. 8. Lepší by bylo uvést - při výstřiku vody z proudnice nesmí ...atd. Nebo upřesnit alespoň ve výkladu.

Pravidlo 52 Provedení disciplín

- odst. 4) Požární útok:

Při stříkání do terčů nesmí žádný z členů družstva překročit čáru hranice stříkání, ani se této čáry dotýkat, a proudnice (včetně púlspojky hadice) se nesmí opírat o druhého člena družstva.

a Pravidlo 56 Práce s náradím

- odst. 8) Nastříkání terčů může být provedeno v libovolné poloze. Před vlastním stříkáním může kterýkoliv člen družstva překročit čáru stříkání (např. upadl), ale při výstřiku proudu vody na terč musí být každý člen družstva již zpět před čarou stříkání.

Výklad pravidel

Při výstřiku vody z levého a pravého proudu nesmí být nikdo na čáře a za ní směrem k terčům. Každý proud se přitom posuzuje samostatně.

Námět: Při startování se žebříkem v disciplíně štafeta a výstup na věž je v pravidle 54, odst. 4 uvedeno, že ruce soutěžícího mohou přesahovat startovní čáru atd. Je však všeobecně známé, že při tomto startu nepřesahují startovní čáru zdaleka jen ruce, ale půl těla závodníka. Stejně tak je tomu i u klasického nízkého startu, kdy jsou ruce soutěžícího za startovní čarou, ale celá hlava tuto čáru přesahuje.

Naopak u štafety 4x100m s překážkami žen rozhodčí často nepovolují nebo i postihují přesah štafety (proudnice) před startem přes startovní čáru. Někdy se to řeší kompromisem a to tak, že smí přesahovat, ale nesmí se dotknout dráhy, což je reálně téměř nemožné, takže se spíše posunují bloky dozadu, což zase narušuje natrénovaný rytmus rozběhu na okno. Mělo by být jasně řečeno, že proudnice smí přesahovat startovní čáru a smí se dotýkat dráhy.

Pravidlo 54 Startování

- odst. 4) Po povelích startéra „Na místa!“ a „Připravte se!“ zaujmou soutěžící místo před startovní čarou. Startér nebo pomocník startéra musí dohlédnout, aby se soutěžící nedotýkal rukama ani nohama startovní čáry ani dráhy za ní. Ruce soutěžícího mohou přesahovat přes startovní čáru jen u disciplín výstup do 4. podlaží cvičné věže a štafeta 4 x 100 m s překážkami, pokud se dotýkají pouze žebříku. Zjistí-li pomocník startéra jakoukoliv závadu, musí dát startérovi znamení.

Výklad pravidla

U nízkého i vysokého startu obecně platí, že poloha hlavy, ramen a trupu nad dráhou může přesahovat přes startovní čáru, ale hlavně to, že se závodník žádnou částí těla nesmí dotýkat startovní čáry ani dráhy za ní směrem k cíli.

Štafeta (kolík, proudnice) může před startem částečně přesahovat startovní čáru a dotýkat se jí i dráhy za startovní čarou směrem k cíli. Ruka, držící štafetu před startem, se naopak musí dotýkat dráhy před startovní čarou.

U startu s žebříky v disciplínách výstup do 4. podlaží cvičné věže a štafeta 4 x 100 m s překážkami mohou i ruce soutěžících přesahovat přes startovní čáru nad dráhou, ale opět se nesmí startovní čáry ani dráhy za ní směrem k cíli dotýkat - ruce se musí dotýkat jen žebříku.

Námět: Běh na 100 metrů s překážkami a štafeta č x 100 metrů – vyšlápnutí z dráhy, nebo její opuštění. Toto je velmi často trestáno neplatností pokusu, ačkoliv jsem to v pravidle 57 nenašel, tam je pouze křížení dráhy, ale možná jsem se díval špatně. Jde mě jak o upřesnění

situace, kdy se závodníkovi nepodaří překonat předepsaným způsobem překážku (upadne mu štafeta, přilba atd.) a bude se chtít vrátit k jejímu opakovanému překonání. Zejména u domečku a bariéry je nucen vstoupit do sousední dráhy, což by mohlo vést k prohlášení neplatnosti pokusu. Nesmí samozřejmě překážet jinému závodníkovi, ale nic jiného mu nezbude. Proto doporučuji ve výkladu upřesnit.

Pravidlo 57 Neplatnost pokusu

- odst. 4) Kříží-li soutěžící dráhu nebo překáží-li jeho náradí a zabrání-li nebo ohrozí pokus druhého soutěžícího. To se netýká rozhozených hadic do sousední dráhy v disciplíně 100 m s překážkami a v disciplíně štafeta 4 x 100 m s překážkami na 3. úseku. Pokud by soutěžícího v sousední dráze rozhozené hadice prokazatelně omezily, bude tomuto soutěžícímu (této štafetě) povoleno pokus opakovat.

a současně Pravidlo 55 Překonávání překážek

- odst. 3) Nepřekoná-li soutěžící překážku předepsaným způsobem, může se před tuto překážku vrátit a znovu ji překonat.

- odst. 4) Nepřekonání překážek znamená nesplnění pokusu.

Výklad pravidel

Soutěžící, kterému se nepodaří překonat překážku předepsaným způsobem (např. upadne mu štafeta, přilba atd.) a chce ji překonat opakovaně, může se po své straně vrátit, např. vyšlápnutím z dráhy, opuštěním dráhy, ale nesmí sousední dráhu křížit, tj. překážet nebo omezit závodníka v sousední dráze.

Námět: Neplatnost pokusu - pravidlo 57. V odst. 5 je uvedena neplatnost pokusu, neukončí-li pokus v předepsané osobní výstroji. Stávají se však případy, že např. přilba soutěžícímu v průběhu pokusu spadne, soutěžící udělá potřebné úkony a před dokončením pokusu si přilbu nasadí. Jak tento případ posuzovat? Osobně se mně stalo, že přilba sjela závodníkovi z hlavy, takže ji měl vlastně jen na krku, ale měl ji. Pravidlo 57 odst. 5 závodník splnil, ale konkrétně například přilba je zde snad předepsaná proto, aby chránila zdraví závodníka. Stejně tak je sporné posuzování případů, kdy si závodník sundá přilbu po předání štafety při plnění disciplíny štafeta 4 x 100 metrů, ačkoliv poslední soutěžící ještě plní disciplínu. I zde je nejednotnost v rozhodování.

Pravidlo 57 Neplatnost pokusu

- odst. 5) Nesplní-li soutěžící všechny předepsané úkony, nedonese-li soutěžící do cíle stanovené náradí a neukončí-li pokus v předepsané osobní výstroji.

Výklad pravidla

Soutěžící musí plnit všechny úkony jen v předepsané výstroji a výzbroji. Např. spadlou přilbu při plnění disciplíny si musí závodník nejdříve nasadit a pak teprve pokračovat v pokusu. Ve štafetě se ukončením pokusu rozumí splnění všech úseků disciplíny, do ukončení pokusu, tj. do zvednutí praporku rozhodčím, musí zůstat všichni členové štafety v plné výstroji a výzbroji ve svých drahách nebo v prostoru vedle závodní dráhy, přičemž ale nesmí dojít ke křížení dráhy, tj. překážení nebo omezení závodníka v sousední dráze.

Námět: Kdo je to vlastně ta druhá osoba, která může rozmísťovat na dráze značky a de facto i náradí - hadice a rozdělovač při stovkách apod.? A kdy to může dělat? Mohl by to být i soupeř a závodníka naopak poškodit.

Pravidlo 57 Neplatnost pokusu

- odst. 21) Použije-li soutěžící při překonávání překážek zavětrovacích vzpěr nebo pomoci druhé osoby, nebo různý materiál nepatřící do náradí dané disciplíny a zvýhodňujícího tak

splnění pokusu. To neplatí pro použití terčíku, značky nebo rysky pro označení místa odrazu, došlapu, zápichu žebříku, předání štafety, spojení savic, umístění rozdělovače při požárním útoku apod.

Výklad pravidla

Pomoc „druhé osoby“ je možná, ale jen v době přípravy pokusu. „Druhá osoba“ musí být člen soutěžního družstva.